

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2752/2025

Zagreb, 28. svibnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik Suda, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Sanja Bezbradica Jelavić, Dražen Bošnjaković, Ante Galić, Biljana Kostadinov, Lovorka Kušan, Maša Marochini Zrinski, Rajko Mlinarić, Goran Selanec, Frane Staničić i Miroslav Šumanović, odlučujući u izbornom sporu o žalbi političke stranke Socijaldemokratske partije Hrvatske, zastupane po Danielu Radeti, na sjednici održanoj 28. svibnja 2025. donio je

ODLUKU

I. Usvaja se žalba političke stranke Socijaldemokratske partije Hrvatske, zastupane po Danielu Radeti, podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-66 od 25. svibnja 2025.

II. Ukida se rješenje Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-66 od 25. svibnja 2025. te se predmet vraća na ponovni postupak.

III. Nalaže se Županijskom izbornom povjerenstvu Zadarske županije izvršiti kontrolu nevažećih glasačkih listića i prebrojavanje glasova na izborima za Općinsko vijeće Grada Zadra na biračkom mjestu broj 8 provedenim 18. svibnja 2025.

Obrazloženje

1. Politička stranka Socijaldemokratska partija Hrvatske (u daljnjem tekstu: žaliteljica), zastupana po Danielu Radeti, podnijela je žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-66 od 25. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).

2. Osporenim rješenjem odbačen je kao nepravovremen prigovor žaliteljice zaprimljen 23. svibnja 2025. podnesen protiv rješenja Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zadra klasa: 012-01/25-01/01, ur. broj: 2198-1-150 od 19. svibnja 2025.

Obrazlažući osporeno rješenje, ŽIP je utvrdio sljedeće:

"1. Privremeni rezultati lokalnih izbora za izbor Gradskog vijeća Grada Zadra objavljeni su 19. svibnja 2025. godine.

2. Temeljem čl. 129. st. 3. u svezi st. 2. ZoLI prigovor se podnosi u roku od 48 sati računajući od isteka dana kada je izvršena radnja na koju je stavljen prigovor. S obzirom na navedeno krajnji rok za podnošenje prigovora istekao je 21. svibnja u 24,00 sati.

3. Budući da je zadnja radnja koju je poduzelo Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zadra objava privremenih rezultata izbora od 19. svibnja 2025. godine, prigovor političke stranke Socijaldemokratske partije Hrvatske, zastupane po Danijelu Radeti zaprimljen 23. svibnja 2025. godine u 16,07 sati može odnositi isključivo na tu radnju, iz čega jasno i nedvojbeno proizlazi da je predmetni prigovor nepravovremen.

4. Slijedom navedenog trebalo je odlučiti kao u izreci ovog rješenja a sve na temelju čl. 129. st. 3. u svezi st. 2. ZoLI."

3. Žaliteljica navodi da žalbu podnosi zbog toga što se u osporenom rješenju pogrešno zaključuje, suprotno činjeničnom stanju da je prigovor podnesen protiv rješenja Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zadra od 19. svibnja 2025. (kojim se proglašavaju privremeni rezultati izbora) te da je prigovor nepravodoban, računajući pogrešno početak rokova od 19. svibnja 2025. Navodi da je "prigovor ... podnesen protiv navedenog rješenja te druge izborne radnje, utvrđene Zapisnikom Gradskog izbornog povjerenstva od 23. svibnja 2025. u 13:37 sati (...) da je nova izborna radnja nastala 23. svibnja 2025., te je prigovor na istu podnesen pravodobno, odmah po saznanju o nepravilnostima". Nadalje navodi:

"(...) proces, započet 21. svibnja 2025. odbijanjem zahtjeva našem promatraču za uvid u nevažeće listiće. (...) smo ponovno podnijeli zahtjev za uvid u izborni materijal, s pravnim obrazloženjem koje ukazuje na prava promatrača. Nakon toga, zahtjev je odobren.

Dana 23. svibnja 2025., ... izvršena je nova izborna radnja Gradskog izbornog povjerenstva, o čemu je sastavljen zapisnik (...) radi se o radnji Gradskog izbornog povjerenstva, koje je utvrdilo nepravilnosti u izbornom materijalu. (...)

Naime, s obzirom da je kandidatu na listi pod brojem 7. I nositelju liste Robertu Modriću nedostajao jedan glas za osvajanje mandata i ulaska u Gradsko vijeće, uvidom u izborni materijal utvrdili smo kako je isti pronađen i evidentiran na biračkom mjestu br. 8 ... o čemu je upoznato Gradsko izborno povjerenstvo, kao i Županijsko izborno povjerenstvo kojem je dostavljen zapisnik o provedenom postupku i pronađenim nepravilnostima. Prema svemu navedenom potrebno je izvršiti korekciju zapisnika na Biračkom mjestu br. 8 te korekciju izbornih rezultata za Gradsko vijeće Grada Zadra.

(...)

Rješenjem Županijskog izbornog povjerenstva od 25. svibnja 2025. ... kompromitiran je izborni proces, a trenutačni privremeni rezultati ne odražavaju stvarnu volju birača."

3.1. Predlaže usvajanje žalbe.

Žalba je osnovana.

4. Članci 51. točka 2., 53. točke 1. i 6., 64., 73., 118. stavak 2. i 129. stavci 2. i 3. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) glase:

"Županijsko izborno povjerenstvo

Članak 51.

Županijsko izborno povjerenstvo:

(...)

2. nadzire rad općinskih i gradskih izbornih povjerenstava,
(...)"

"Gradsko i općinsko izorno povjerenstvo

Članak 53.

Gradsko izorno povjerenstvo i općinsko izorno povjerenstvo:

1. izravno brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za članove općinskog, odnosno gradskog vijeća, kao i za izbor općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,

(...)

6. nadzire rad biračkih odbora na biračkim mjestima,

(...)"

"Zapisnik o radu biračkog odbora

Članak 64.

(1) Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu, ovisno o vrsti izbora zabilježiti će:

– broj birača upisan u izvatku iz popisa birača i broj birača koji su predali potvrdu nadležnog tijela (biračko tijelo),

– broj birača koji su pristupili glasovanju prema izvatku iz popisa birača i uz potvrdu za glasovanje,

– broj birača koji su glasovali izvan biračkog mjesta,

– broj birača koji su glasovali na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe,

– koliko je birača ukupno glasovalo,

– koliko je glasova dobio svaki pojedini kandidat, odnosno kandidacijska lista,

te

– broj nevažećih glasačkih listića.

(2) U zapisniku o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(3) Sadržaj i oblik zapisnika o radu biračkog odbora, ovisno o vrsti izbora propisuje Državno izorno povjerenstvo.

(4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.

(5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(6) Ako član biračkog odbora odbije potpisati zapisnik, o tome se u zapisniku sastavlja službena bilješka, u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član biračkog odbora navede."

"Nevažeći glasački listić

Članak 73.

Nevažeći glasački listić jest:

1. neispunjeni glasački listić,

2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao,

3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista, odnosno kandidata."

"Članak 118.

(...)

(2) Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a naročito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupni izborni materijal."

"Članak 129.

(...)

(2) Prigovor zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja i u postupku izbora za članove općinskog i gradskog vijeća, općinskih načelnika i gradonačelnika podnosi se županijskom izbornom povjerenstvu.

(3) Prigovor iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podnosi se u roku od 48 sati računajući od isteka dana kad je izvršena radnja na koju je stavljen prigovor.

(...)"

5. U konkretnom slučaju žaliteljica je podnijela prigovor ŽIP-u navodeći kao razlog prigovora potrebu da Gradsko izorno povjerenstvo izmijeni zapisnik na biračkom mjestu broj 8 s navođenjem točnih rezultata lokalnih izbora te utvrđivanja listića kao važećeg listića na kojem je evidentirana volja birača.

Nadležni ŽIP odbacio je prigovor žaliteljice kao nepravovremen, s obzirom na to da prigovor nije podnesen u roku od 48 sati računajući od isteka dana kada je izvršena radnja na koju je stavljen prigovor. U obrazloženju rješenja navodi se da s obzirom na to da je zadnja radnja koju je poduzelo Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zadra objava privremenih rezultata izbora od 19. svibnja 2025., da se prigovor žaliteljice, zastupane po Danielu Radeti, zaprimljen 23. svibnja 2025. može odnositi isključivo na tu radnju te da je stoga prigovor nepravovremen.

6. Ustavni sud prije svega napominje da je postupak provođenja izbora strogo formalan postupak u kojem dosljedno treba poštovati sve odredbe zakona u pogledu načina i vremena provođenja pojedinih izbornih radnji, pa tako i odredbe koje se tiču uočenih nepravilnosti pri prebrojavanju glasova na biračkom mjestu.

Iz navedene žalbe žaliteljice te iz preslika materijala predmeta vidljivo je da su, nakon što je doneseno rješenje Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zadra od 19. svibnja 2025. kojim su objavljeni privremeni rezultati lokalnih izbora za izbor Gradskog vijeća Grada Zadra, uočene moguće nepravilnosti u postupku izbora. Naime, prilikom zatražene nove izborne radnje Gradskog izbornog povjerenstva koja je odobrena na zahtjev žaliteljice (za uvidom u izborni materijal na temelju prava promatrača) unutar nevažećih listića pronađen je jedan sporni listić, koji bi mogao mijenjati rezultate lokalnih izbora za Gradsko vijeće Grada Zadra. Navedeni listić pronađen je na biračkom mjestu broj 8 serijski broj listića: 0006336.

Dakle, nova izborna radnja Gradskog izbornog povjerenstva, koja je nastala 23. svibnja 2025. je radnja kojom su utvrđene moguće nepravilnosti u izbornom materijalu (iz zapisnika o izvršenom uvidu od 23. svibnja 2025. povodom zahtjeva promatrača za uvid u izborni materijal proizlazi da je pregledom nevažećih listića utvrđeno: "utvrđuje se da je na listiću zaokružena lista 7 i da ispod teksta piše: neće, ne može ili nešto slično"). U skladu s time, početak roka za podnošenje prigovora Županijskom izbornom povjerenstvu (u skladu s člankom 129. stavkom 3. ZoLI-ja) potrebno je računati od kada je poduzeta ta izborna radnja, dakle od 23. svibnja 2025.

S obzirom na sve navedeno potrebno je da ŽIP izvrši kontrolu i ponovno prebrojavanje nevažećih glasačkih listića na izborima za članove Gradskog vijeća Grada Zadra na biračkom mjestu broj 8 kako bi se utvrdilo odražavaju li trenutačni utvrđeni privremeni rezultati lokalnih izbora za izbor Gradskog vijeća Grada Zadra (ili ne odražavaju) stvarnu volju birača, a posebno da ocijeni valjanost spornog listića serijski broj: 0006336.

Nakon toga, potrebno je da Gradsko izborno povjerenstvo po potrebi u slučaju utjecaja na rezultate donese novu odluku o rezultatima lokalnih izbora za izbor Gradskog vijeća Grada Zadra.

7. Slijedom navedenog, Ustavni sud utvrđuje da je osporenim rješenjem povrijeđeno izborno pravo žaliteljice, zbog čega se njezina žalba smatra osnovanom.

7.1. Stoga, a na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.